

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig:
Säkerhetschef

Datum:
2024-09-09

Diarienummer:
KSN-2024-02560

Riktlinje för stöd- och skyddsinsatser för förtroendevalda

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	3
Syfte	3
Omfattning.....	3
Avgränsning.....	3
Riktlinje för stöd- och skyddsinsatser	4
Förebyggande arbete	4
Stöd- och skyddsinsatser vid hot, våld och trakasserier	4
Ansvar	4
Uppföljning	4
Relaterade dokument.....	5

Inledning

Hot och trakasserier mot förtroendevalda har blivit vanligare. Såväl nationella som lokala undersökningar om förtroendevaldas utsatthet visar på förekomsten av problemet. En anledning till detta är att dagens teknik gör det lättare än tidigare att ta direkt kontakt med och sprida uppgifter om enskilda personer. Hot och trakasserier förekommer både från enskilda personer och i kampanjer som företrädevis mobiliseras via nätet. Detta påverkar inte bara den enskildas privatliv utan kan även påverka möjligheten att utföra förtroendeuppdraget.

Att förtroendevalda i kommunen utsätts för hot, våld, trakasserier och otillåten påverkan är ett hot mot demokratin och en rättssäker och effektivt fungerande offentlig förvaltning. Hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda riskerar att leda till att de påverkas eller begränsas i sitt beslutsfattande. Det kan också leda till att de avstår från beslut. Det riskerar även att leda till att förtroendevalda avstår att engagera sig i vissa frågor eller hoppar av sina uppdrag. Vidare riskerar det att påverka kontakten med medborgarna och möjligheten att rekrytera nya förtroendevalda.

Som arbetsgivare har kommunen ett ansvar för sina medarbetares säkerhet och arbetsmiljö. Kommunens ansvar för förtroendevalda är däremot inte lika tydligt eftersom många formellt inte är anställda av kommunen. Kommunen har därför inget formellt arbetsmiljöansvar för förtroendevalda enligt arbetsmiljölagens bestämmelser.

Att kommunens förtroendevalda känner sig trygga och säkra är centralt för att den kommunala demokratin ska fungera. Redan i dag bedriver kommunen ett aktivt arbete i dessa frågor, men det finns behov av att i vissa delar förtydliga ansvaret och fastställa riktlinjer för hur arbetet ska fungera. I denna riktlinje fastställs och tydliggörs kommunens ansvar att förebygga och hantera hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda inom Uppsala kommunkoncern.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att förebygga och hantera hot, våld eller trakasserier som kan kopplas till förtroendevaldas pågående politiska uppdrag inom Uppsala kommun.

Omfattning

Riktlinjen ska tillämpas av hela kommunkoncernen. Kommunalråden ska betraktas som anställda även om de i formell mening inte är det. Riktlinjen kompletterar kommunens program för trygghet, brottsförebyggande och säkerhet och arbetet mot mutor och jäv.

Kommunens ansvar gäller inte när en person inte längre har ett politiskt förtroendeuppdrag inom Uppsala kommunkoncern.

Avgränsning

Polismyndigheten har huvudansvaret för skydd av förtroendevalda i kommunen och ansvarar för den polisiära handläggningen av ärenden om hot och våld mot förtroendevalda.

När det gäller polisiära skyddsinsatser tillhandahålls dessa under förutsättning att Polismyndigheten bedömer att det finns behov av skyddsinsatser.

Riktlinje för stöd- och skyddsinsatser

Förebyggande arbete

Kommunstyrelsen ska erbjuda alla kommunens förtroendevalda utbildning i hur de kan förebygga hot, våld och trakasserier.

Uppsala kommun ska informera de förtroendevalda om vilka personuppgifter som kommunen publicerar och sprider i samband med att de har ett politiskt uppdrag inom kommunkoncernen.

Stöd- och skyddsinsatser vid hot, våld och trakasserier

Alla förtroendevalda som har ett pågående uppdrag inom kommunkoncernen ska ha samma möjlighet till stöd som Uppsala kommuns medarbetare.

Bedömningen av huruvida hot, våld eller trakasserier mot en förtroendevald hänger samman med berörd individs uppdrag i Uppsala kommun görs i samverkan mellan kommunen och berört politiskt parti.

När det gäller kommunala skyddsinsatser bedöms behovet av insatser internt inom kommunen.

Uppsala kommun ska uppmuntra den som utsatts för hot eller våld att göra en polisanmälan samt om behov finns ge råd och stöd i samband med händelsen.

Ansvar

Kommunstyrelsen fattar beslut om denna riktlinje och har det övergripande ansvaret för att den tillämpas, följs upp och vid behov revideras.

Varje nämnd och bolag ansvarar för att tillämpa och informera sina förtroendevalda och medarbetare om riktlinjen.

Uppföljning

Kommunstyrelsen följer upp riktlinjen systematiskt och föreslår vid behov revidering. En lokal trygghetsundersökning bland Uppsala kommuns förtroendevalda ska genomföras året innan och året efter ordinarie kommunalval för att utvärdera kännedomen om och tillämpningen av riktlinjen.

Relaterade dokument

- Program för trygghet, brottsförebyggande, säkerhet
- Ekonomiska ersättningar till förtroendevalda
- Riktlinjer för representation och gåvor
- Uppsala kommuns policy och riktlinjer mot mutor
- Rutiner för personsäkerhet och stöd